

DÉLMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

A Luna—20 Hold körüli pályán

A Luna 20 szovjet automata űrállomás pénteken Hold körüli pályára tért. A beérkező telemetrikus adatok szerint az állomás fedélzetén elhelyezett műszerek normálisan működnek.

Február 18-án a Hold felé közeledő Luna 20-at lefékeztek, s ennek következtében az űrállomás kör alakú pályára tért Földünk kísérője körül. A pályaadatok a következők:

A Hold felszínétől való távolság 100 kilométer, a pálya síkjának a Hold egyenlítőjével bezárt szöge 65 fok, keringési idő 1 óra 58 perc.

A Föld és a Hold közötti út idején rendszeres rádiókapcsolatot létesítettek az űrállomással. A földi koordinációs számítóközpontban folyik a beérkező információk feldolgozása.

Több figyelmet az üzemi balesetek megelőzésére

A fő okok — Érdemi intézkedést

Az embernek beleborsódik a háta, amikor végiglapozza a szakszervezetek munkavédelmi bizottságának tavalyról szóló jelentését. Bizonyára így voltak ezzel az SZMT elnökségének tagjai is legutóbbi tanácskozásukon, hiszen az adatok szomorúbbnál szomorúbb példákat sorakoztatnak fel emberi tragédiákról. A számok hívósek és tárgyilagosak: 1971-ben 4970 baleset fordult elő munka közben, harminccal több, mint tavalyelőtt. A balesetek miatt a szegedi és a Csongrád megyei vállalatoknak kerekén 100 ezer munkanap ment veszendőbe. A balesetek következtében húsz ember meghalt.

Kár volna újra felidézni a halálos balesetek történetét, hiszen feltámasztani már nem lehet senkit sem, s a lassan gyógyuló családi sebeket ne szaggassuk. A kérdést azonban újra és újra elmondjuk: miért? Miért történik minden esztendőben annyi baleset, miért nem vigyáznak jobban önmaguk

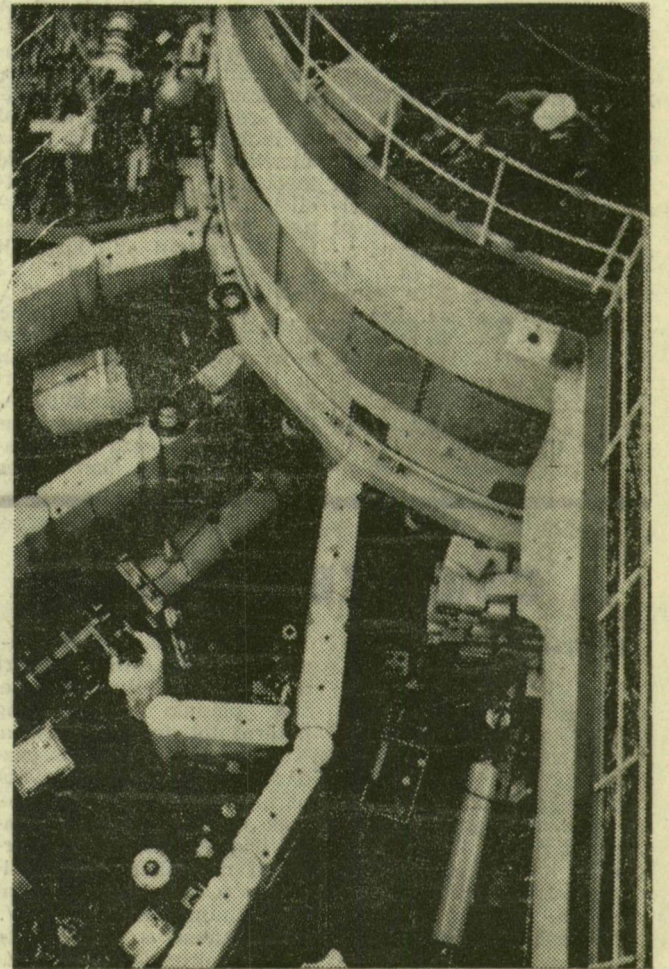
és társaik testi épségére a dolgozók?

A munkavédelmi bizottság szakemberei így fogalmaznak: „Az 1971-ben bekövetkezett és három napon túl gyógyuló csonkulásos balesetek, valamint a halálos balesetek vizsgálatai alapján megállapítható volt, hogy azok oka zömmel személyi eredetű, a közömböség, a fegyelmezetlenség és a szervezethez való nem megfelelő figyelmet és következetességet annak érdekében, hogy az irányításukra bízott emberek a munkát szervezzen, a meghatározott előírásoknak megfelelően végezzék. Megítélésünk szerint a balesetek megelőzése érdekében a műszaki vezetők, középvezetők tehetnek a legtöbbet, akik a munkálatokat közvetlenül irányítják” — állapították meg a munkavédelmi felügyelők. Végül még egy megállapí-

tás: tavaly a kormány új határozatot hozott (2019—1971—V. 25. sz.) a SZOT előterjesztése alapján a munkavédelemről. Szükség volt erre, hiszen az üzemi balesetek gyakorisága nem csökkent, a halálos balesetek száma pedig tovább emelkedett. A kormány utasította a minisztereket, az országos hatáskörű szervek vezetőit, valamint az illetékes tanácsok elnökeit, hogy a felügyeletük alá tartozó vállalatok munkavédelmi tevékenységének irányítására, koordinálására, valamint a helyzet javítását célzó hatékony intézkedések megtételére dolgozzák ki rendelkezéseiket.

Sajnos, sokat késnek ezek a végrehajtási rendelkezések, eddig mindössze három minisztérium tett eleget a kormányhatározatnak: a nehézipari, a kohó- és gépipari, valamint a könnyűipari minisztérium. A szakszervezetek megyei tisztségviselői csak azt állapíthatták meg, hogy a kormányhatározat óta eltelt nyolc hónap, de érdemleges intézkedések nem történtek, a balesetek száma környezetünkben is növekedett.

Magyar atomkutatás

MTI-fotó: Fényes Tamás felv.—KS.

Hatodik éve működik a Központi Fizikai Kutató Intézet új atomreaktora Csillebércen. A tudományos intézetben ezalatt számos nemzetközi kooperációs kutatási témát dolgoztak fel a szocialista országokkal együttműködve. Legutóbbi egyik jelentős munkájuk a Szovjetunióból kapott holdpor-vizsgálata volt.

Jobb felkészítés az iskolára

Az új óvodai program tapasztalatai Szegeden

Megkülönböztetett figyelmet fordult az idén az óvodák felé. Az 1971/72-es tanévben óvodába került csöppsegek ugyanis új program szerint kezdték meg közös életüket. Szegeden az osztott óvodákban, összesen 30 kiscsoportban indult meg szeptemberben a gyerekeknek, óvónőknek egyaránt újszerű munka. Az eltelt fél év tapasztalatairól, a kezdeti nehézségekről és a már látható eredményekről kérdeztük Káti Borbála óvodai főelőadót.

— A város néhány óvodájának új szervezésű kiscsoportjaiban évek óta kísérleteznek az új programmal. A tapasztalatokat jól felhasználhattuk, a kedvező időszak valamennyi nehézségét azonban természetesen nem lehetett előre látni. Az új, nagyobb követelményeknek az ismeretes óvodai zsúfoltság, a sok helyen elégtelen óvónői ellátottság ellenére kell eleget tenni. A siker előfeltétele: a fenntartó szerv, az óvónők és a szülők közös erőfeszítése, amelynek számos szép példáját láttam az elmúlt fél évben.

— Az új program természetesebb, oldottabb, kötetlenebb tevékenységet biztosít a gyerekek számára, amelyben kiemelkedő helyet foglal el a játék. Ebből következően rendkívül eszközigényes. Az anyagi támogatásból körülbelül minden csoportra 2 és fél ezer forint jut, amelyet a meglévő játékok, eszközök kiegészítésére fordítunk. Emellett számíthatunk a szülők társadalmi munkájára. Sokat segítettek a kiscsoportok terméinek be rendezésében, új térelválasztók, játékpólcok készültek, hiszen valamennyi eszköz-

nek gyermekmagasságban kell lennie. A kicsik akkor nyúlhatnak játékkért, amikor akarnak, ha megúnják, befejezik a tevékenységet, maguk rakják helyre az eszközöket. Önállóak, felszabadultan mozognak. Az önállóságot az óvónők számára is biztosítja az új program: a módszer, a foglalkozási időpont megválasztásában. Hiszen a testnevelés az egyetlen kötelező foglalkozás, a többiben csak a kezdeményezés az óvónőé. Ez azonban nem jelenti azt, hogy könnyebb a dolga. Ellenkezőleg, hiszen tudnia kell, melyik a kellő lélektani pillanat, amikor egy tevékenységet kezdeményezhet, melyik az a „csellengő” gyerekcsoport, ahol leghatásosabb lesz fellépése, melyik az az eszköz, amelyik leginkább felhívó jellegű az adott szituációban.

— Ami máris látható: az óvónők helyeslik a programot, komolyan veszik, értik. A gyerekek élvezik a kötetlenebb életet, az önálló feladatmegoldást, ebből adódóan a felfedezés öröme, a sikerélményeket. Optimális körülmények között ismerkednek egymással, magukkal, környezetükkel, a tanulásnak gondolkodni. Vagyis: folyik a felkészítés az iskolai életre.

— Néhány konkrét példát mondok: eddig a dajka terített uszonnárra, sorakoztak a gyerekek kézműsásra előtte, foglalkozáshoz utána, hosszúra nyúlt a várakozási idő. Most ezek a holt idők szinte teljesen kiküszöbölhetők. A kicsik kiszolgálják magukat, helyükre viszik az edényt, máris játszanak. Megszűnt a központi szem-

léltetés, azaz a gyerekek tételessége. Minden gyerek egy időben foglalkozik, nem unatkoznak. Magam tapasztaltam: az óvónő verset tanított, csak néhány gyereknek. Később az is el tudta mondani, aki látszólag oda sem figyelve a verselésre, elmerülten játszott a szomszédos asztalnál.

Az új óvodai nevelés eredményességének igazi próbája az iskola lesz. Az első fél év tapasztalatai azt mutatják, sikerrel állja majd.

S. E.

A forgalomba kerülő hús 80 százaléka sertéshús

A húsipar helyzetéről tanácskozott pénteken az ÉDOSZ elnöksége. Megállapította, hogy a lakosság húsellátása az elmúlt évben soha nem tapasztalt magas színvonalat ért el. Az egyre javuló húsellátás összefüggésben van a mezőgazdasági termelés felfutásával, az elmúlt évben a vállalatok 4,6 millió sertést vásároltak fel az országban. Tavaly 5 százalékkal több hűkésztímeny került az üzletekbe és egyéb feldolgozott árukból is többet adtak a gyárak.

A húsipar idén stabilizálni akarja az elmúlt évi eredményeket, így az ellátás nagyjából a tavalyihoz hasonlóan alakul. A forgalomba kerülő hús 80 százaléka sertéshús, ami a hazai izlésnek a legjobban megfelel. A terv teljesítése érdekében a

húsipar felülvizsgálja beruházási programját. Elsősorban azokat a beruházásokat részesítik előnyben, amelyekkel gyors teljesítménynövelésre van lehetőség. Miskolcon, Szegeden, Gyulán és Szekszárdon nagyobb üzemeltetési és telepítési munkákra dolgoznak.

Az állatforgalmazásnál azt tervezik, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségeknek minden eddiginél pontosabban eleget tesznek, ugyanakkor azonban a húsipari vállalatok a velük kapcsolatban levő partnerektől is elvárják, hogy ugyanezt tegyék, tehát pontosan és határidőre szállítsanak. Fontos intézkedés: növelik a felvásárlói létszámot. A községekben megbízott hálózatot építik ki az állatforgalmi és húsipari vállalatok.

Intézkedések a zöldségtermesztés fellendítésére

A zöldségtermesztés állandó „téma” a mezőgazdaságban. Pénteken a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumban rendeztek nagyszabású tanácskozást arról, hogyan lehetne fellendíteni ezt, a lakosság ellátásában igen fontos szerepet játszó mezőgazdasági ágazatot. Dr. Soós Gábornak, a mezőgazdasági és élelmiszer-

ügyi miniszter első helyettesének megnyitóját követően dr. Lőrincz József és Vereckei Imre fősztályvezetők tartottak előadást. Rámutattak, hogy az elmúlt években a zöldségpiac a lakossági, illetve a feldolgozóipari igényeknek csak 70, legfeljebb 80 százalékát tudta kielégíteni. A termelés visszaesését egyrészt azzal magyarázzák, hogy néhány zöldségféle termesztése kifejezetten veszteséges volt, nem beszélve arról, hogy a gazdaságok gépesítés dolgában egyáltalán nem álltak jól, hogy lényegében „nagymeretű kisüzemek” alakultak ki, ahol a kézi munkának döntő szerep jutott.

A zöldségtermesztés fellendítésére egész sor intézkedést hoztak. Ezek lényege: a negyedik évterves tervnek a lakosság friss zöldségellátására kialakított előirányzatait semmiképpen sem lehet csökkenteni, és a megtermelt zöldségfélékből elsősorban a lakosság igényeit kell kielégíteni, tehát a feldolgozó iparnak az eddiginél nagyobb áldozatokat kell vállalnia ahhoz, hogy elegendő zöldség kerüljön a gépsorokra.

Ezért emelték a konzerviparral szerződésben leköött árak után fizetendő összeget, így a gazdaságok nagyobb nyereséget érhetnek el. Harminchárom ezer hektáros területen ugyanakkor nagyarányú állami támogatással a lehető legkorszerűbb módszereket alakítják ki, külföldről behozott nagy teljesítményű gépek segítségével, amelyek a búzatermesz-

tésben jól bevált kombájnokokhoz hasonlóan magas szinten gépesített munkát végeznek.

Tovább javítják a kistermelők vetőmag-, szaporítóanyag, növényvédőszer- és műtrágyaellátását, és az eddiginél több kisgépre adnak 47 százalékos vásárlási kedvezményt. Arra van szükség, hogy az eddiginél több kiskerti társulás jöjjön létre, ezek ugyanis jól együttműködhetnek egy-egy területen azonos zöldségfélék termesztésénél, és jól kihasználhatják a közösen beszerzett kisgépeket.

A tervidőszakban 30 hektáros területre építenek növényházakat és 250 hektárra kerül fűtött fóliatelep, 30 százalékos állami támogatással. Az így kialakított telepek rendelkezésükre alkalmasítását szigorúan ellenőrzik, miután már előjáróban kikötik, hogy egy hektárral fűthető fólia-, vagy üvegházi felülethez legalább 50 hektárral palántaigényes zöldségtermesztő területnek kell csatlakoznia. Előírják azt is, hogy január elejétől június végéig csakis zöldségtermelési célokra lehet felhasználni ezeket a fedett „létesítményeket”.

A szakember azt reméli, hogy ezek a kedvezmények ösztönzik majd a termelést. Várhatóan annál is inkább így lesz ez, mert azt is biztosítják számukra, hogy meg a bő termésű években is — védőár alkalmazásával — tisztességes haszonhoz jussanak, nehogy az esetleges árubőség miatt „nyakukon maradjon” a termés egy része.